ਗੋਕਲ ਚੰਦ (ਡੀ) ਥ੍ਰ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ

ਬਨਾਮ

ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9237)

15 ਦਸੰਬਰ, 2022

[ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ-ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਸੇਵਾ ਦੀ ਘਾਟ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਮ ਲੋਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ (ਬੀਮਾਕ੍ਰਿਤ, ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਬੈਂਕ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ 25.07.17' ਤੇ ਹੋਮ ਲੋਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ - ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ, ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੀਮੇਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਬੀਮੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਮ ਲੋਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ 30.07.17 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-08.08.17' ਤੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ-ਬੀਮੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 16.08.17 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲੇਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਆਯੋਜਿਤ: 30.07.17 'ਤੇ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ - ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਰ (ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮਿਤੀ ਪੱਤਰ) ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬੀਮਾਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੜਅ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਸੀ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਆਗਿਆ-ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ।

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ-ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ-ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੇਡੀ ਕੋਮਲਾਵੱਲੀ ਕੰਬਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਲੱਭਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਥਿਤ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਪੱਤਰ (ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ) ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 16.8.2017 ਉੱਤੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਪੂਰਵ-ਮਿਤੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 6,24,172), ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ

ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ **25.7.2017** 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਲੂ-ਡਾਰਟ ਕੋਰੀਅਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ **2** ਦੇ ਬੀਮਾ ਮੁਲਤਵੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਟਰੈਕਿੰਗ ਵੇਰਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਿਰਫ **19** ਵਜੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ **ਸੀਃ 16.8.2017** ਉੱਤੇ **38** ਘੰਟੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ਼ **17.8.2017** ਉੱਤੇ, ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ **2** ਦੁਆਰਾ ਲੋਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕਪਾਸੜ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ **31.8.2017** ਮਿਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। [ਪਾਰਸ **15-17**] [**747-ਏ-ਈ**]

1.2 ਹੋਮ ਲੋਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ **25.7.2017** ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਰੁਪਏ. **6,24,172**-ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਉਸ ਪੜਅ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੜਅ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਇੱਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ **2** ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਸੀ। [ਪਾਰਸ **18** ਅਤੇ **19**] [**747-ਈ-ਐਚ**]

1.3 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ **2** ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ *ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ* ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ. *ਐਲਆਈਸੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ **20** ਅਤੇ **21**] [**748- ਏ-ਡੀ**]

ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2018) 3** ਐਸਸੀਸੀ **653: 2018 (3)** ਜੇਟੀ **10 -** ਲਾਗੂ ਰਿਹਾ.

ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1984) 2** ਐਸਸੀਸੀ **719: [1984] 3** ਐਸਸੀਆਰ **350 -** ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.4 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ **2** ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਮ ਲੋਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਏਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਮ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮੇ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੇ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਉਲਟ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਕ ਡੇਟ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਆਚਰਣ ਦੀ ਕਸੌਟੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ. ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 25-27) [750- ਈ-ਐੱਚ;751- ਏ-ਏ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1984] 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.350 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ **ਪੈਰਾ 20**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9237.

2019 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1834 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿਤੀ 12.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਹਰਸ਼ਿਤ ਖੰਡੂਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਯੁਸ਼ੀ ਚੌਰਸੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਲ ਗੁਪਤਾ, ਡਾ. ਪ੍ਰਤਯੁਸ਼ ਨੰਦਨ, ਯਸ਼ ਪਾਲ ਢੀਂਗਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ.

ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਕਰੁਣਾਕਰ ਮਹਾਲਿਕ, ਸੁਮਨ ਬੱਗਾ, ਮਨਜੀਤ ਚਾਵਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਸ਼ਿਤ ਖੰਡੂਜਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ। ਮੈਕਸ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਬੱਗਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ।

3. ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਮ ਲੋਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਗੋਕਲ ਚੰਦ (ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਬੈਂਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, 25.7.2017 ਨੂੰ 70,99,172/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਮ ਲੋਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 6,24,172/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ 19.3.2020 ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਹੋਮ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ 30.7.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, 8.8.2017 ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲੋਨ ਖਾਤੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਹਰਿਆਣਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ") ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿੱਜਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ") ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

7. ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸਵਰਗੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਲ ਹੋਮ ਲੋਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੈਂਕ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ 25.7.2017 ਨੂੰ 6,24,172/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਟ ਲਈ। ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦਾ 30.7.2017 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ 8.8.2017 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

8. 1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਸ਼ਿਤ ਖੰਡੂਜਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੀਮਾਕ੍ਰਿਤ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਆਈ. ਡੀ. 1' ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੱਤਰ (ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 2) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਲਈ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ "ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਫਾਈਂਡਿੰਗ" ਸੀ।

8.2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ/ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. 3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਫੋਰਮ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 8.8.2017' ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 16.8.2017 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤੁਰੰਤ

ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 16.8.2017 (ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ) ਦੀ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮਿਤੀ ਪੱਤਰ (ਇਸ ਉੱਤੇ 3.8.2017 ਵਜੋਂ ਮਿਤੀ ਵਾਲਾ) ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 17.8.2017 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਯਾਨੀ 17.8.2017 ਨੂੰ, ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਇੱਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. 4. ਇੱਥੇ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ/ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਨਤੀਜਾ ਆਮ ਸੀ, ਤਾਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਰਕਹੀਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

9.1. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਬੱਗਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

9.2. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੱਗਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਲਿਸੀ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

10.1. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੈਂਕ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ (ਗੋਕਲ ਚੰਦ) ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਤਰਕ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਮ ਲੋਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ -1) ਹੋਮ ਲੋਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 4.1 (ਕੇ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> *(ਕੇ) ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀ ਵਜੋਂ, (i) ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਈ, ਅਤੇ (ii) ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਜੋਖਮ, ਅਤੇ*
>
> - *ਬੈਂਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਸਲ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ/ਭੁਗਤਾਨ ਰਸੀਦਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।*
> - *ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।*
> - *ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀ (ਕਥਿਤ ਬੀਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।*

12. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵੰਡਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਨ ਲੈਟਰ (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ-1) ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ:

> *ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਨ ਡਾਊਨਸਾਈਜ਼ ਲੈਟਰ 'ਚ ਜੀਵਨ/ਜਾਇਦਾਦ ਬੀਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਗਾਹਕ ਦਾ ਬੀਮਾ ਲੈਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ <u>ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ..."</u>*
> *[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]*

13. ਹੋਮ ਲੋਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਲੋਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਟ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ "ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਗਰੁੱਪ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਾਈਫ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 35002367" ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

14. ਬੀਮਾਕ੍ਰਿਤ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ 30.7.2017 ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ: -

ਨਤੀਜੇ	:	ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ: 7.28 ਮੀਟਰ
ਕਸਰਤ ਦੀ ਮਿਆਦ	:	6.11
ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ	:	155 ਬੀਪੀਐਮ ਟੀਚੇ ਦੀ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦਾ95% 163 ਬੀਪੀਐਮ
ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ	:	136/80 ਐੱਮ ਐੱਮ ਐੱਚ ਜੀ
ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ	:	ਟੀ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ
ਬੀ ਪੀ ਜਵਾਬ	:	ਆਮ,
ਐਰੀਥਮੀਆ	:	ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਐਚ. ਆਰ. ਜਵਾਬ	:	ਆਮ ਕ੍ਰੋਨੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ
ਪ੍ਰਭਾਵ	:	

ਭੜਕਾਊ ਮਾਇਓਕਾਰਡੀਅਲ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ
ਇਸ਼ਕੀਮੀਆ

15. ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਦੀ ਖੋਜ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮਿਤੀ ਪੱਤਰ (ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ) ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 16.8.2017 ਨੂੰ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਤਾਰੀਖ਼ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ

ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 25.7.2017 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ (6,24,172 ਰੁਪਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

17. ਬਲੂ-ਡਾਰਟ ਕੋਰੀਅਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਬੀਮਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਟਰੈਕਿੰਗ ਵੇਰਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੱਤਰ 16.8.2017 ਨੂੰ 19:38 ਵਜੇ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ 17.8.2017 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 31.8.2017 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੋਮ ਲੋਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 25.7.2017 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਜੋਂ 6,24,172/- ਰੁਪਏ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ।

19. 30.7.2017 ਨੂੰ, ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੇ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਸੀ।

20. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ *ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਾਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* [1] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਪਾਲਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ.

21. *ਐਲਆਈਸੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਾਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਡੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* [2] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੇ ਅਨੁਵਾਹ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

22. ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੇਟੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਮ ਲੋਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ 78,150/- ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ

ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

22. ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੇਟੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਮ ਲੋਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ 78,150/- ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

---

[1] (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 719

[2] (2018) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 653

24. ਡੀ.ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"*10. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਲਈ ਉਸਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਡੈਬਿਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 7.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 23-2-2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 23-2-2011 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।*

***** ***** ***** *****

12. ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤਿਅੰਤ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਅੰਡਰਰਾਈਟਰ ਲਈ ਇਹ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

14. ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 29-9 2008 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ 18-1-2011 ਨੂੰ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਦੇਰੀ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਰਫ 24-2-2011 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਲਸੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਿਆਦ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਟ੍ਰਿਗਰ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਮ ਲੋਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਏਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਮ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮੇ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੇ ਟ੍ਰੈਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ

ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੈਕ ਡੇਟ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

26. ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਆਚਰਣ ਦੀ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਨਤੀਜੇ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

27. ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ: ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰੰਗ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016